

Tian Gombau
companyia de teatre

MON PARE CREMAVA PEDRES

de Jordi Palet i Puig

GUIA DIDÀCTICA

Teatre d'objectes i d'ombres recomanat per a xiquet/es a partir de 5 anys

INTRODUCCIÓ

Guia dirigida a pares, mestres, educadors...

Aquesta guia s'adreça als adults que acompanyaran als xiquets/es al teatre, gaudiran de l'espectacle i aplaudiran amb ells.

L'obra **Mon pare cremava pedres** és rica en suggeriments i d'una bellesa plàstica delicadíssima. A partir d'objectes inanimats i un treball d'ombres, ens obre les portes d'un univers en el qual sons, objectes, gestos i paraules es posen al servei d'una història amb alè tradicional.

L'objectiu d'aquesta guia és fomentar la curiositat dels xiquets/es sobre els que els envolten gràcies al descobriment de les tradicions (presentes o passades). Mirar al seu voltant i observar... mirar cap enrere i recordar... D'on venim?... mirar cap endavant i pensar en allò que estem reproduint i/o creant... A on anem?

També, aquesta guia proposa estimular la seua imaginació i millorar la seua motricitat amb jocs tradicionals que necessiten pocs recursos (com per exemple el guix) i activitats sensorials i motors senzilles (treball d'ombres).

Les activitats s'organitzen en 3 blocs diferents:

- **Bloc 1:** Anem al teatre. Preparem-nos per a veure *Mon pare cremava pedres*.
- **Bloc 2:** Comunicació oral, escrita i educació literària (la música tradicional, els oficis i la seua evolució en el temps, les festes tradicionals)
- **Bloc 3:** Treball sensorial i motor (jocs amb guix, ombres)

BLOC 1

ANEM AL TEATRE: PREPAREM-NOS per a veure *Mon pare cremava pedres*

Una representació teatral és un esdeveniment únic. Una eixida al teatre no es consumeix, ES VIU. Perquè el teatre és un moment de plaer que reuneix i fomenta l'intercanvi. Perquè permet a cadascun d'experimentar emocions, obri els sentits, nodreix la imaginació i desperta el pensament crític. Perquè és tant un viatge individual com una experiència col·lectiva.

REFLEXIÓ/ACTIVITAT:

A CLASSE

A on anirem? A un teatre? A un altre espai?

Quan?

Com (a peu, en autobús, amb cotxe...)?

Que anirem a veure?

Mirem el cartell de l'espectacle (veure pàgina següent)

Què veiem?

Quin és el títol de l'obra?

Sabem per què es diu així?

Quins objectes i dibuixos apareixen al cartell?

De quin tipus d'espectacle es tracta? Circ, concert, teatre, teatre musical, teatre d'objectes, teatre d'ombres...

La companyia es diu **TIAN GOMBAU-companyia de teatre**. La coneixem? hem vist ja alguns altre espectacle d'aquesta companyia?

Tian Gombau

companyia de teatre

MON PARE CREMAVA PEDRES

de **Jordi Palet i Puig**

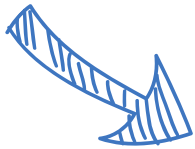
Teatre d'objectes i d'ombres recomanat per a xiquets/es a partir de 5 anys i públic familiar

Produït per la Diputació de València-Escalante i creat per la companyia de teatre Tian Gombau.

BLOC 2: COMUNICACIÓ ORAL, EXPRESSIÓ ESCRITA I EDUCACIÓ LITERÀRIA

Proposta d'activitats per a fomentar:

- **Comunicació oral:** interaccions amb el grup i el mestre/educador, (normes bàsiques que regeixen la interacció oral: torn de paraula, to de veu, respecte per les opinions dels altres...), reproducció de textos orals memoritzats com a cançons, producció de textos propis i exposició davant del grup (entonació, pronúncia, to de veu i gest).
- **Expressió escrita:** estratègies per a la producció de textos escrits de tipologia diversa, en diferents formats i suports.
- **Educació literària:** comprensió de textos literaris (contes, poemes, cançons...), coneixement de la literatura de tradició oral (rondalles, llegendes, cançons...).

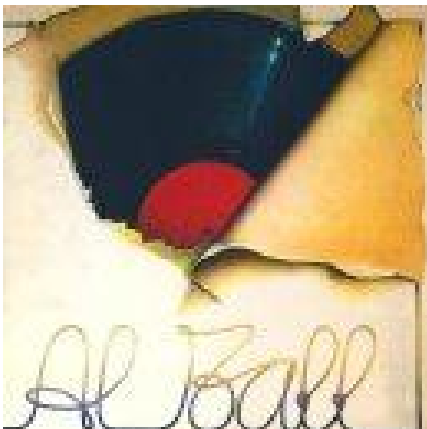
LA MÚSICA... TRADICIONAL!!

Durant l'espectacle *Mon pare cremava pedres*, Tian Gombau, l'actor, canta una cançó popular que es diu: **ARRIER M'HAN POSAT**.

Aquesta cançó va ser escrita per Vicent Torrent i Centelles, un musicòleg valencià, conegut per la seua obra com a intèrpret de música tradicional amb el conjunt valencià de música d'arrel tradicional Al Tall, fundat el 1975.

Enllaç a la cançó [AQUÍ](#)

Definició *Arrier*: persona que té com a ofici el transport de mercaderies en reqües de bèsties de càrrega

- Cançó: *Arrier m'han posat*
- Lletra: Vicent Torrent i Centelles
- Estil: Música popular
- Àlbum: Cançó popular, País Valencià
- Any: 1975

LLETRA ARRIER M'HAN POSAT

Arrier m'han posat amb cinc muletes
tres i dos són de l'amo, les demás
meues!

Si te posen arrier
i les mules són de l'amo,
no et mates a treballar
que ell s'ha de quedar els xavos.
Arrier m'han posat amb cinc muletes
tres i dos són de l'amo, les demás
meues!

La Maria treballava
huit horetas cada dia
i va agarrar-ne cinc més
per comprar-se una cadira.

Arrier m'han posat amb cinc muletes
tres i dos són de l'amo, les demás
meues!

Tu portes sabata i calça
i el teu marit, jornalier.
Jo no sé com t'ho apanyes
tot del jornal no pot ser.

Arrier m'han posat amb cinc muletes
tres i dos són de l'amo, les demás
meues!

Pica que pica la pedra,
marxa li apressa a la màquina,
quan t'hages fet la nevera
l'amo es farà una altra fàbrica.

Arrier m'han posat amb cinc muletes
tres i dos són de l'amo, les demás
meues!

Qui més pot, té més cultura
ens ho demostra la vida.
el que és treballador suma,
i el que és amo multiplica.

Arrier m'han posat amb cinc muletes
tres i dos són de l'amo, les demás
meues

*En morat les parts que canta Tian, l'actor, durant l'espectacle.

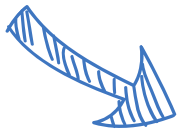
REFLEXIÓ / ACTIVITAT:

Qué instruments escoltem a la cançó?

Intentar comprendre el significat de la lletra.

Coneixeu alguna cançó tradicional del vostre poble o ciutat? I algun grup de música tradicional?

Hi ha algun instrument musical específic a la zona on viviu o d'on veniu?

ELS OFICIS i la seua evolució en el temps

Tian Gombau ens conta l'història de son pare, que era calciner, un ofici artesanal que es va transmetre de pares a fills al llarg de moltes generacions a la seua família, però que finalment va desaparèixer amb l'arribada del ciment, al canviar la manera de construir les cases.

Hi ha molts treballs que van ser importants per a la societat de la seua època però que, amb el temps, han quedat obsolets i antiquats. Esdeveniments com ara canvis tecnològics, socials i econòmics, aparició de diferents hàbits de consum, invencions... van fer desaparèixer aquests treballs.

Altres professions encara existeixen però també estan destinades a desaparèixer gradualment. Així, cada cop hi ha menys joiers, sabaters, rellotgers. escombremeneies, mestresses de casa, fusters...

REFLEXIÓ / ACTIVITAT:

Coneixeu algunes professions que van existir al vostre país però que avui ja no existeixen?

Amb els/les alumnes, podeu crear una llista, detallar cada professió i reflexionar sobre la causa de la seua desaparició.

Per exemple:

OFICI	DESCRIPCIÓ	CAUSA DESAPARICIÓ
CALCINER 	Consistia en elaborar calç, a base de calcinar la pedra calcària en un forn, destinada a emblancar les cases, desinfectar estables i solls, esquitxar les vinyes. Fins i tot, el metge receptava aigua de calç (per a desinfectar ferides...).	Amb l'arribada del CIMENT i de materials com ara LA PINTURA, la figura del calciner va desaparèixer.
GUARDIA DE FAR 	Per convertir-se en un guardia de far no calia témer la solitud. Professió consistent a supervisar la navegació marítima des d'un far i vetllar pel seu bon funcionament.	L'AUTOMATITZACIÓ ha posat fi a aquesta professió. La llum dels fars ara es mou a soles.

LLETER

La seua funció, durant el segle passat, consistia a entregar cada matí ampolles i gerres de llet per les cases del poble/veïnat. També lliurava altres aliments com ous i mantega.

Amb l'arribada del FRIGORÍFIC, la figura del lleter va deixar de tenir sentit.

NUNCI

Aquest mític ofici servia per donar les notícies més importants. Com ho feien? A CRITS.

La persona encarregada de pregonar necessitava una veu potent, per poder fer-se escoltar a cada cantonada del domini.

En aparèixer i proliferar a tot el món els mitjans massius com la RÀDIO, la TELEVISIÒ i la PREMSA, l'existència dels nuncis es va tornar cada cop més innecessària fins arribar a desaparèixer.

ESMOLADOR

Comerciant ambulant, que oferia els seus serveis d'esmolat ganivets, tisores, navalles i altres instruments de tall. Anunciava el seu pas amb el "xiulet de l'esmolador", una petita flauta de Pa feta de canyes.

Les noves tendències econòmiques que van implantar la cultura d'«usar i tirar» a l'Occident, van suposar un cop dur per a aquest ofici.

ALDABONER

La seua funció consistia a despertar la gent, ja sigui per arribar a temps a la feina o per no estar massa temps fent la migdiada. Es valien de còdols per llençar a les finestres o de llargues vares per colpejar parets i vidrieres.

Amb l'arribada de l'ALARMA (l'any 1847), aquest ofici va anar perdent manxa fins al dia d'avui, que està totalment obsolet.

RECOLLIDOR D'EXCREMENTS

Empleat que netejava els carrers dels excrements de cavalls, quan el medi de transport era el carruatge. Després, es reutilitzaven els excrements com fertilitzants pel camp.

L'aparició de l'AUTOMÒBIL ha posat fi a aquesta professió.

ASCENSORISTES

S'encarregaven de controlar-ho tot, des de les portes i la direcció fins a la velocitat i la capacitat de la cabina de l'ascensor.

Als anys 50, els ASCENSORS AUTOMÀTICS es van fer més comuns i els individus van haver de prémer el seu propi botó.

ALTRES EXEMPLES D'OFICIS DESAPAREGUTS:

Arrier: persona que construeix i/o condueix carros i transporta mercaderies amb ells; **Botxí:** persona que executa les penes de mort i altres penes corporals; **Cadiraire:** fabricant de cadires amb el seu esquelet de fusta; **Cafeter:** persona que ven cafè calent pels carrers, de bon matí; **Carboner:** persona que fa i/o ven carbó; **Campaner:** persona que té per funció de tocar les campanes; **Cisteller:** persona que fa o ven cistells, cistelles i altres coses de canyes o vímet; **Cuirer/Boter:** persona que fa bótes, tines i tonells destinats a contenir líquids, especialment vi, o pesca salada; **Enllustrador:** persona que s'encarrega de netejar i enllustrar el calçat d'eventuals clients utilitzant betum; **Espardenyer:** persona que fa i/o ven espardenyes; **Ferrer:** menestral que té l'ofici de treballar el ferro, sovint en una ferreria; **Gelater ambulant:** persona que fa i ven gelats pels carrers; **Matalasser:** persona que confecciona matalàs amb llana neta i cardada; **Mecanògrafs de màquines d'escriure:** persona que té per ocupació escriure textos per mitjà d'una màquina d'escriure; **Moliner:** persona que treballa en un molí; **Minaire:** persona que treballa en una mina; **Neuler:** persona que té l'ofici de fer o vendre neules; **Tallador de gel:** persona encarregada de tallar el gel, emmagatzemar-ho i baixar-ho ràpidament a les ciutats amb trineus tirats per cavalls abans que es desfés; **Telegrafista:** persona encarregada de transmissió de missatges de text codificats; **Telefonista:** persona que connecta l'emissor i el receptor d'una trucada telefònica des d'una centraleta; **Vidrier:** persona que fabrica vidres; Etc.

REFLEXIÓ / ACTIVITAT:

El Petit Príncep (Antoine de Saint-Exupéry): capítol XIV. **EL FANALER***

(*Empleat que encenia els fanals dels carrer dels pobles i ciutats. Ofici desaparegut amb l'arribada de l'electricitat).

El petit Príncep ha arribat a un nou planeta. Allà troba un fanaler, un senyor que és molt responsable i que fa del seu ofici la seua vida. Però està esgotat, perquè resulta que el moviment del seu planeta s'ha accelerat i ara els dies només duren un minut, així que es passa la vida encenent i apagant el fanal. La responsabilitat del fanaler fa que no tingui descans.

Ens podem preguntar per què el fanaler s'amaga inevitablement darrere de les instruccions.

- Es tracta d'una persona "explotada"(1) o d'un home zelós que es refugia obstinadament darrere de les normes i el deure?
- Quan fer les coses deixa de tenir sentit?
- Sabeu que és "l'obediència cega"(2)?
- Donar voltes a les coses sense buscar una sortida és bo?
- Què faries tu si fossis el fanaler?

(1) Explotació laboral: acció d'una persona d'abusar d'un treballador mitjançant l'engany o l'utilització deshonest de les seues circumstàncies de necessitat, imposant-li unes condicions de treball que menyscaben o restringeixen el seu dret del treballador.

(2) Obediència cega: tipus d'obediència consistent a seguir i a fer propi el juí del superior sense examinar ni valorar els motius del manament.

REFLEXIÓ / ACTIVITAT:

A que es dedicaven els meus avis? i els meus avantpassats?

Podeu demanar als alumnes que investiguen a la seua família quins van ser els oficis dels seus avantpassats per a compartir-ho amb la classe.

Després, podeu crear **FITXES D'OFICIS** amb els alumnes, seguint per exemple aquests punts:

- Nom de l'ofici
- En que consiteix?
- Amb quines altres professions està vinculat? (si hi ha)
- Existeix encara? Si si, com ha evolucionat amb el temps? Si no, per què ha desaparegut?
- Aquest ofici s'ha transmet de generació a generació a la teua família?
- On s'exerceix? a casa, en un negoci, al carrer, al camp...?
- Quines qualitats i habilitats físiques i/o intel·lectuals es requereixen?
- Requereix un títol o diploma específic?
- Necessita roba de treball específica?
- Necessita una ferramenta de treball específica?
- Quins avantatges i inconvenients té aquesta feina?
- T'agradaria fer-ho ? Perquè?

Podeu afegir fotos i/o imatges, dibuixos, etc.

REFLEXIÓ / ACTIVITAT

A que ens dedicarem nosaltres? I els nostres fills/filles?

Sabeu que la majoria de professions exercides durant els propers 20 anys encara no existeixen? Mentre algunes professions desapareixen, altres es creen.

I si utilitzem la nostra imaginació i reflexionem per ampliar perspectives i projectar-nos en una professió de demà?

Amb els/les alumnes, podeu inventar oficis del futur (oficis imàginaris, o no...), intentant que aquests responguin a una necessitat de la societat... També es pot fer, a l'igual que la activitat anterior, fitxes de futurs oficis. Quin serà el més original?

Per exemple:

Pilot de drons; Recol·lector d'aigua (de gotes d'aigua?); Escombriaire espacial; Dissenyador i creador de parts humanes amb impressora 3D; Venedor i assessor de robots; Miner espacial; Buscador o fabricant d'aire pur; Venedor de somnis; Traductor de llengües extraterrestres; Granger/Agricultor urbà (granja vertical?); Ascensorista espacial; Arquitecte submarí; Etc.

I tu, que t'agradaria ser de major?

LES FESTES TRADICIONALS

Perquè són tan importants?

Les festes tradicionals són una oportunitat per desenvolupar l'obertura al món que ens envolta i ampliar el nostre coneixement sobre la història del nostre país, de la nostra regió, de la nostra ciutat, del nostre poble o d'altres cultures.

També, celebrar festes tradicionals reforça el sentiment de pertinença a la societat i promou l'estima de la pròpia identitat.

Des de l'origen dels temps, hi ha festes destinades a celebrar l'inici d'un nou cicle, un any, una estació o fins i tot un cicle lunar. Els ritus periòdics permeten als xiquets comprendre els cicles de la natura, les estacions o fins i tot la durada dels dies i de les nits i de desenvolupar el seu sentit de la temporalitat, entendre el present, el passat, el futur i entendre el vincle de continuïtat i repetició de setmanes, mesos i anys.

Celebrar festes tradicionals també és una oportunitat per mirar enrere la seua història i permetre entendre qui som, d'on provem i, per tant, apropar-se a les seues ARRELS.

A l'espectacle *Mon pare cremava pedres*, Tian Gombau ens parla de les festes del seu poble: **les festes de la "Santantonà"** Es coneix la seua existència ja en temps medievals. Tota una explosió de sants, dimonis i focs, la festa està declarada Festa d'Interès Turístic Autonòmic des de 2007 i Bé d'Interès Cultural Immaterial (BIC) des de 2012.

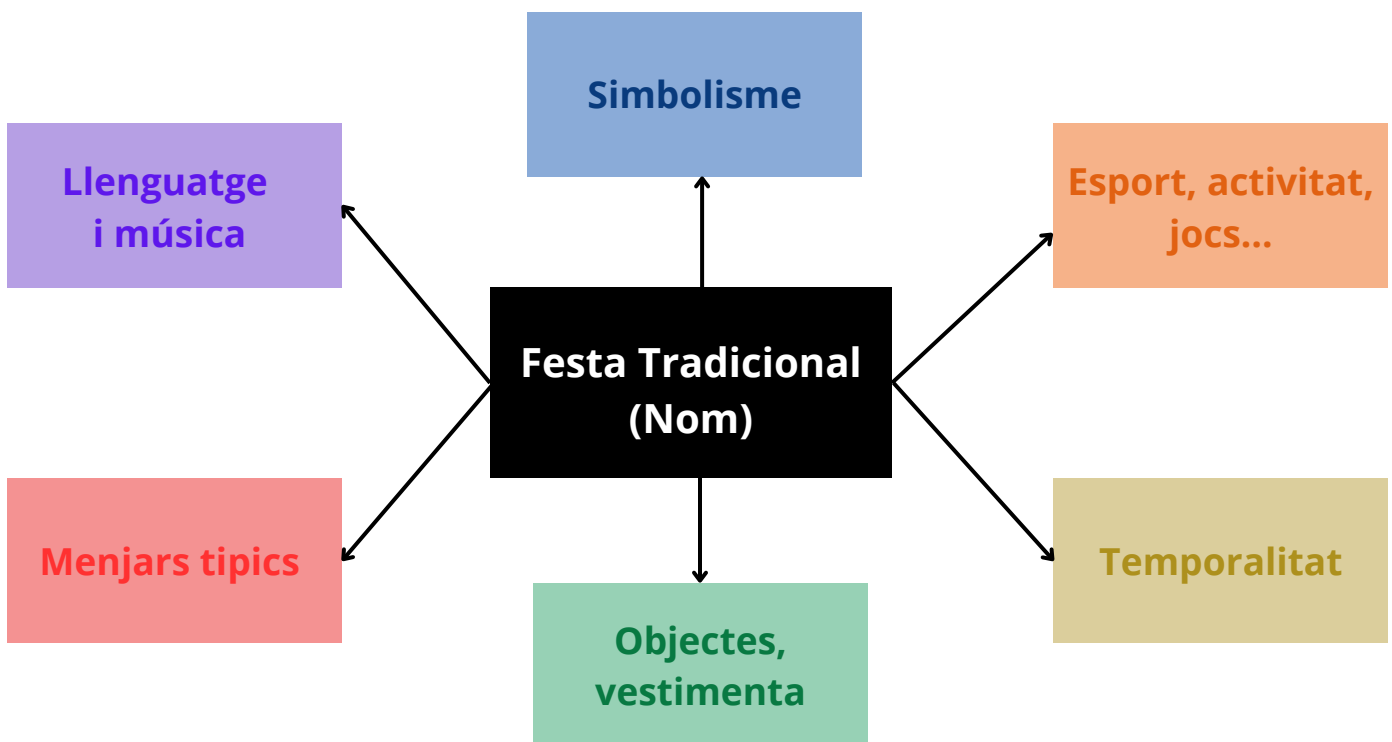

REFLEXIÓ / ACTIVITAT: Celebrar el pas del temps

1) Demanar als alumnes triar una festa tradicional que celebren o que celebraven fa un temps (elles o els seus avantpassats). Poden demanar ajuda als seus pares o avis i recollir aquesta informació:

- Llenguatge i música (cant, ball, instruments musicals...)
- Menjars típics (dolç, plat principal...)
- Objectes, vestimenta...
- Esports, activitats, jocs
- Temporalitat (durada, època de l'any, dies especials, temporalització).

2) De forma individual o grupal, els alumnes poden crear una tela d'aranya amb aquestes informacions sobre la festa escollida:

3) Cada xiquet/a, o cada grup, podrà presentar a la resta de la classe la festa tradicional escollida, utilitzant com a base la tela d'aranya. Podrà afegir imatges, música, dibuixos, testimonis...

Exemple amb la Festa de la Santantonà:

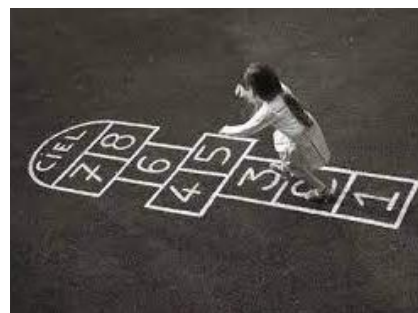
BLOC 3: TREBALL SENSORIAL I MOTOR

1) EL GUIX

Proposta de jocs i activitats de motricitat i manipulació de materials amb GUIX. Els objectius d'aquests jocs són, entre d'altres, desenvolupar la confiança dins el grup, la cooperació, la creativitat grupal, el bon clima...

1. La Xarranca/El samborí (motricitat)

Dibuixa quadrats numerats de l'1 al 9 a terra amb els guixos. Els quadrats quatre i cinc, i set i vuit, han de ser paral·lels. Per torns, llança una pedra plana al número 1. Després, salta i trepitja cada número en ordre, evitant el quadrat on hi ha la pedra. Si algú se'n surt del quadrat, perd l'equilibri o salta fora, perdrà el torn.

2. Ciutat en Moviment (imaginació, creativitat)

Convida els xiquets/es a crear la seua pròpia ciutat dibuixant un circuit a la vorera o al pati. Utilitza guixos per traçar el camí i assegura't d'incloure diferents llocs com per exemple un hospital, un supermercat, una escola, un parc... Animeu-los a inventar històries i personatges mentre gaudeixen d'aquest divertit joc de creació.

3. Pintar sal amb guixos (manipulació, arts plàstics)

Col·loca un munt de sal en una safata o recipient i permet que els xiquets/es freguin els guixos sobre la sal per donar-li color. Quan hagin utilitzat diferents colors, poden crear dissenys en capes en un recipient de vidre, la qual cosa és perfecte per a la decoració.

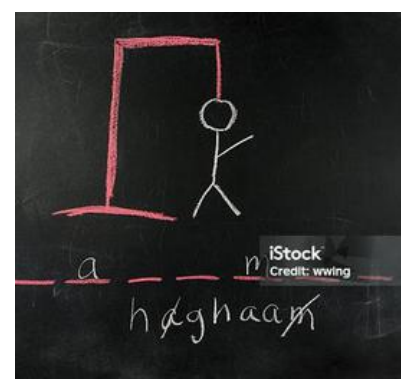

4. Camí de Sumes (jugar aprenent mates!)

dibuixa un camí amb guix a terra i col·loca diferents operacions matemàtiques simples al llarg del camí. Utilitza un dau per determinar quantes caselles han d'avançar els xiquets/es a cada torn. Un cop avancin, hauran de resoldre l'operació matemàtica que trobin a la casella on van aterrar.

5. El Penjat (jugar aprenent lectoescriptura!)

Aquest joc clàssic és perfecte per millorar l'ortografia i el vocabulari. Pensa en una paraula i dibuixa una sèrie de guions a terra amb guix per representar les lletres. Els jugadors han d'endevinar les lletres i si són correctes, s'escriuen al lloc corresponent. Si són incorrectes, es dibuixa part per part el dibuix del penjat. L'objectiu és endevinar la paraula abans que es completi el dibuix. Podeu elegir una temàtica. Per exemple: ELS OFICIS.

2) LES OMBRES

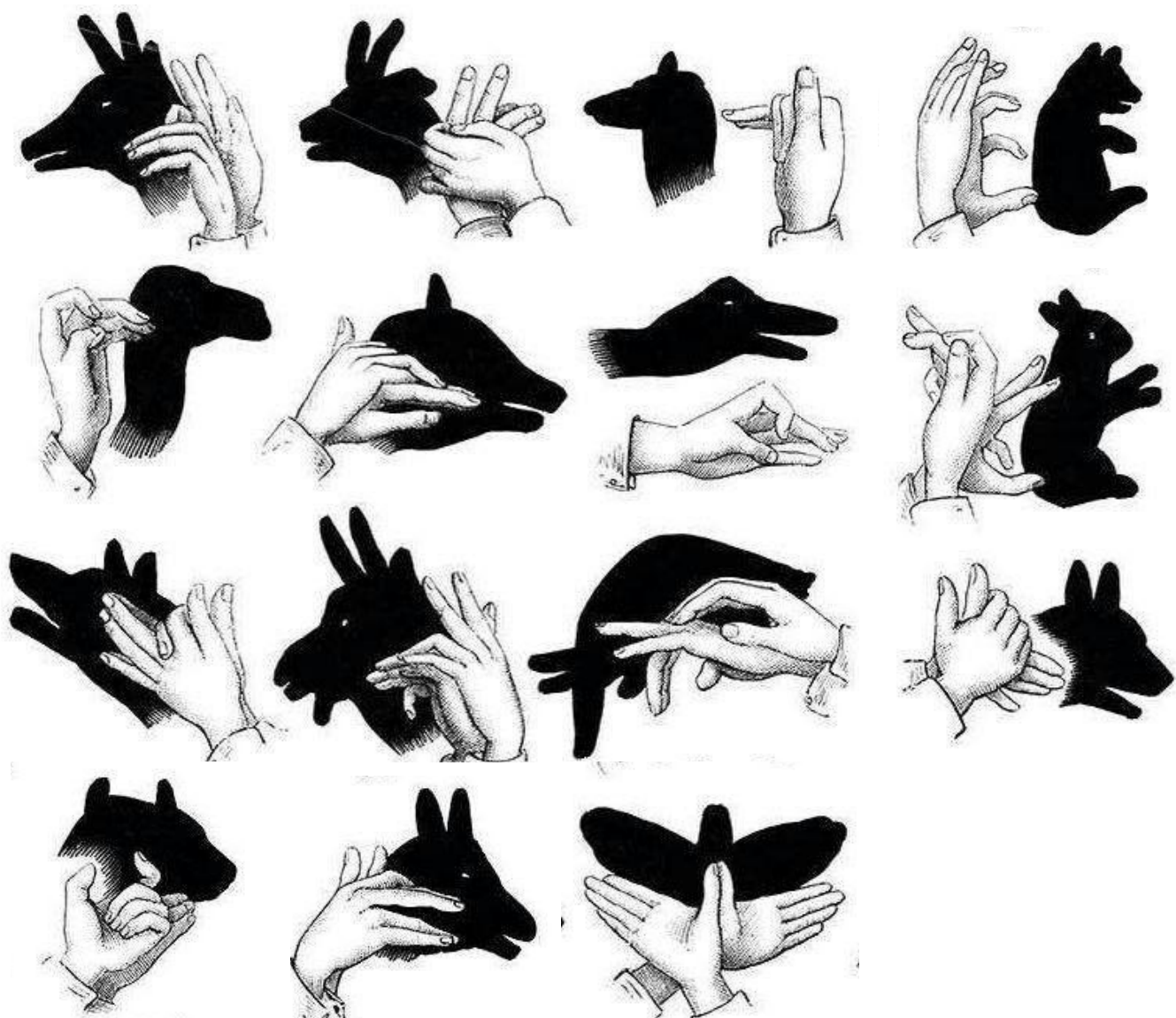
Durant l'espectacle *Mon pare cremava pedres*, assistim a 3 belles escenes fet amb ombres: la festa de la Santantonà, el forn de calç i el fons de la mar.

Proposta d'una activitat relacionada amb LES OMBRES, per a treballar la motricitat amb les mans..

Per iniciar-se amb les ombres, podem començar utilitzant les mans.

Només necessitem 3 elements: UNA "PANTALLA" (paret, llençol, tela, cortina...), UNA LLUM (idealment una llanterna i fosc a la sala) I LES MANS.

Podeu per exemple assajar amb els alumnes aquetes postures de les mans per a representar animals:

Forn de calç de la família Gombau als anys 70

Tian Gombau
companyia de teatre

TIAN GOMBAU-companyia de teatre
Camí primer canal, 15, A-1
12100 Castelló de la Plana (Espanya)
964 284 991 / 630 069 109
teatre@homedibuixat.com
www.homedibuixat.com

Mon pare cremava pedres és una producció de la Diputació de València-Escalante
Amb la col·laboració del Terrassa Arts Escèniques, de la Casa de Cultura d'Almassora i
del Teatre Municipal Francesc Tàrrrega de Benicàssim.

 Diputació
de València | Escalante

 AJUNTAMENT
D'ALMASSORA

 Benicàssim
CULTURA

Ajuntament de Terrassa

TEVEO

 XARA
ALCOVER